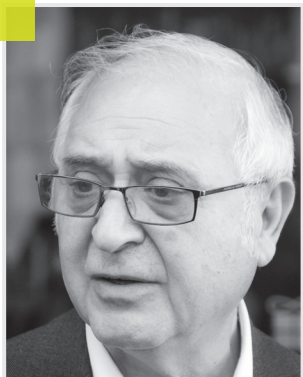

پایدار یعنی چه؟ کامران دیبا

توسط فریار جواهریان

کامران دیبا، معمار و شهرساز، در سال ۱۳۱۵ در تهران متولد شد و فارغ التحصیل رشته معماری و شهرسازی دانشگاه هوارد واشنگتن در سال ۱۹۶۳ است.

او در سال ۱۹۶۷ مهندسین مشاور "داض" را بنیانگذاری کرد که در طول ۱۲ سال پروژه های عظیم و متعددی را اجرا نموده است. از جمله فعالیت‌هایی او می‌توان به شرکت در مسابقه معماری بنیاد آقاخان و برنده شدن طرح معماری شهرک شوشتر و طراحی و اجرای آثاری چون موزه هنرهای معاصر تهران، پارک و فرهنگسرای شفق، پارک و فرهنگسرای نیاوران، تعداد زیادی بنا در دانشگاه چمران (جندی شاپور) اهواز، و ... اشاره کرد که اکثر آثار ایشان به ثبت ملی در آمدند.

معماری پایدار را بهتر توجیه نماییم.

هر اثر معماری، اگر نگهداری شود "پایدار" است و اگر تخریب شود "ناپایدار" است. اگر منظور حساسیت به گزینه‌های اکولوژیک و یا اجتناب از مصرف مواد نفتی برای ایجاد حرارت است. بهتر است درباره معماری نام بهتری را برای توجیه مساله جست و جو کنیم و از ترجمه‌های نارسا پرهیز کنیم.

معماری پایداری یعنی چی؟ آیا معماری ناپایدار هم داریم؟ معماری موقت ناپایدار است. اکثر قریب به اتفاق معماری پایدار است. اگر منظور استفاده انرژی آفتاب یا باد است، چه ارتباطی به پایداری دارد؟ من در منزل چند پانل آفتاب گیر داشتم. پس از چند پانل، ساختمان من پایدار می‌شود؟ در جنوب اسپانیا که تابستان‌ها گرم است، دیوار را دو جداره می‌سازیم. آیا معماری پایدار می‌شود؟

در یک همایش حرفه‌ای در دسامبر ۱۹۹۶ (۱۳۷۵ شمسی) و دعوت به کنفرانسی در واشنگتن به نام Sustainable Landscaping Design در "مناطق خشک" اولین بار نام Sustainable Landscaping (در طراحی) به گوشم خورد، نتیجه‌ای که به‌دست آمد، این بود که: در طراحی محوطه‌های بزرگ که متکی به آب باران است، بوته‌کاری یا درخت‌کاری باید به نحوی باشد که به آب دستی احتیاج نباشد. اگر کسی بخواهد از طریق آبیاری غیرطبیعی این محوطه یا صحرا را سبز و خرم نگهدارد، اگر قنات خشک شود و یا پمپ آب تعمیر نشود، تمام محوطه خشک می‌شود. سؤالی که مطرح می‌شود اینک: آیا باغ‌های قدیمی که متکی به قنات بودند، باغ‌سازی پایدار نبودند؟ البته تا وقتی که چاه‌های قنات لایروبی شود، باغ قدیمی استوار است! پایداری در معماری مربوط می‌شود به مسئول بودن در طراحی و استقامت مصالح اصیل.

پانل‌های سبک رنگی نما که بعد از مدتی رنگ پریده و کج و معوج می‌شوند و یا نمای ساختمانی که در منطقه‌ی زلزله خیز با یک زمین لرزه کوچک به هم می‌پاشند، آیا مربوط به معماری ناپایدار می‌شود و یا کم‌عقلی طراح؟

البته ساختمان هایی هستند که از تکنولوژی و انرژی آفتاب و باد geothermal و یا حتی امواج دریا برای گرما و سرمایش استفاده می‌کنند. استفاده از اسم "پایدار" در این مورد گمراه کننده است. من پیشنهاد می‌کنم اسم بهتری برای توجیه مساله پیدا کنیم و منظور از

